

РЕШЕНИЕ

№ 888

гр. София, 18.04.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ВЪЗЗ. II-Е СЪСТАВ, в публично заседание на осемнадесети март през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Иванка Иванова

Членове: Петър Люб. Сантиров
Яна Ем. Владимирова

при участието на секретаря Елеонора Анг. Георгиева
като разгледа докладваното от Яна Ем. Владимирова Въззивно гражданско дело № 20211100509272 по описа за 2021 година

Производството е по реда на глава XX от Гражданския процесуален кодекс.

С решение № № 20038887 от 10.02.2021 г. по гр.д. № 18245/2020 г. на Софийски районен съд, I г.о., 50 състав, поправено с решение № 20125335 от 27.05.2021 г., е осъден на основание чл. 55, ал.1 от ЗЗД ответникът „С.“ АД, с ЕИК: *****, да заплати на Т. Р. К., с ЕГН: *****, сумата 6,95 лева за главница като платена на 13.02.2020 г. без основание такса за пренасочване на пратка №05228944570734, с товарителница № 50731639087, от адрес в гр. София, ул. „*****“ на адрес в гр. София, ул. „*****“, ведно със законната мораторна лихва върху тази сума, считано от 19.05.2020 г. до окончателното й изплащане; осъден е на основание чл. 49, във вр. чл. 45, във вр. чл. 52 от ЗЗД, „С.“ АД, с ЕИК: *****, да заплати на Т. Р. К., с ЕГН: *****, сумата 100,00 лева, представляваща обезщетение за неимуществени вреди, настъпили през периода 13.02.2020 – 18.05.2020 г. в резултат от отказ на ответника да възстанови сумата 6,95 лв. за платена такса за пренасочване на пратка № 05228944570734, с товарителница № 50731639087, от адрес в гр. София, ул. „*****“ на адрес в гр. София, ул. „*****“, ведно със законната мораторна лихва върху тази сума, считано от 19.05.2020 г. до окончателното й изплащане, като е отхвърлен предявеният от Т. Р. К., с ЕГН: *****, срещу „С.“ АД, с ЕИК: *****, иск с правна квалификация по чл. 49, във вр. чл. 45, във вр. чл. 52 от ЗЗД, за заплащане на сумата над уважения размер от 100,00 лева до пълния предявен размер от 500,00 лева. Осъден е ищецът да заплати на ответника съдебни разноски в размер от 54,69 лв. по компенсация. В срока по чл. 259, ал. 1 ГПК въззивна жалба от ответника „С.“ АД, чрез

процесуалния му представител адв. Т.К., е подадена срещу първоинстанционното решение в частта, с която предявените искове са уважени. Излагат се съображения за недопустимост и неправилност на решението в обжалваната част. Твърди се, че неправилно първоинстанционният съд бил квалифицирал иска по чл. 55, ал. 1 ЗЗД – между страните било налице договорно правоотношение, което изключвало приложението на правилата за неоснователното обогатяване. Произнасянето по непредаден иск водело до недопустимост на решението. Сочи се, че е допуснато съществено процесуално нарушение от първоинстанционния съд, тъй като на ответника не била предоставена възможност да вземе становище по допуснатите на ищеца доказателства. Не бил налице фактическият състав по чл. 49, във вр. с чл. 45 ЗЗД и не ставало ясно откъде съдът извеждал противния извод, при положение, че не бил коментирал свидетелските показания в тази връзка. Твърди се, че по силата на чл. 37 от общите условия на ответника пренасочване на пратката към нов адрес се извършвало по разпореждане на потребителя, като същото се считало за заявена нова услуга и подлежало на отделно заплащане. Прави се искане първоинстанционното решение да бъде обезсилено като недопустимо, евентуално да бъде отменено в обжалваната част и да бъдат отхвърлени изцяло исковете. Претендират се разноските за двете съдебни инстанции.

В срока по чл. 263, ал. 1 ГПК е подаден отговор на въззивната жалба, както и насрещна въззивна жалба срещу решението на първоинстанционния съд в частта, с която предявеният иск по чл. 49, във вр. с чл. 45 ЗЗД е отхвърлен до пълния предявен размер.

В отговора на въззивната жалба се излагат съображения за нейната неоснователност.

В насрещната въззивна жалба се излагат твърдения за неправилност на решението в обжалваната част. Твърди се, че с оглед претърпените от ищеца нематериални вреди, които били установени по делото, справедлив размер на обезщетението се явява сумата от 500 лв., като в тази връзка се прави искане да бъде отменено първоинстанционното решение в частта, с която е отхвърлен иска по чл. 49, във вр. с чл. 45, ал. 1 ЗЗД до пълния предявен размер и да бъде присъдена сумата в размер от 400 лв. до пълния предявен размер от 500 лв.

В законоустановения срок е подаден отговор на насрещната въззивна жалба от ответника „С.“ АД, с който същата се оспорва.

Софийският градски съд, като прецени събраните по делото доказателства и взе предвид наведените във въззивната жалба и насрещната въззивна жалба пороци на атакувания съдебен акт, приема следното:

Съгласно разпоредбата на чл. 269 ГПК въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта – в обжалваната му част, като по останалите въпроси е ограничен от посоченото в жалбата.

Обжалваното решение е валидно.

Същото е и допустимо. Правната квалификация се определя от съда при съобразяване с очертаните в исковата молба факти, от които ищецът твърди,

че черпи правото си. В случая ищецът твърди, че не е изразявал съгласие да сключи договор за допълнителна услуга – пренасочване на пратка, като заплатил сумата за тази услуга, тъй като това било поставено като условие от оператора за получаване на пратката. Самият ответник посочва, че разпореждането на потребителя за пренасочване на пратката се третира като нова услуга и подлежи на отделно заплащане, следователно при наведени твърдения от потребителя, че не е поръчвал тази услуга и е бил неправилно таксуван за нея, правилно първоинстанционният съд е приел, че правната квалификация на предявения иск е по чл. 55, ал. 1 ЗЗД. Въпросът дали между страните е бил налице договор, т.е. дали сумата е получена от ответника на годно правно основание, е въпрос по съществото на спора и обуславя основателността, респективно неоснователността на иска.

По същество решението е правилно и на основание чл. 272 ГПК въззивният съд препраща към мотивите на първоинстанционния.

В изпълнение на задълженията си да обсъди всички доводи и твърдения на страните и да изложи свои собствени мотиви по съществото на спора, въззивният съд намира следното:

Не са допуснати сочените във въззивната жалба процесуални нарушения, свързани с непредоставяне на срок на ответника да ангажира доказателства във връзка с ангажираните от ищеца такива и изслушването на допуснатия по делото свидетел. Неявяването в съдебно заседание от страна на процесуален представител на ответника не е пречка за извършване на процесуални действия от явилата се страна или съда, като за съда няма задължение да обезпечава възможността на ответника да ангажира доказателства, предвид факта, че същият е бил редовно призован и не са били налице пречки за даване ход на делото. В случая определението, с което е бил допуснат един свидетел в режим на довеждане, е постановено преди откритото съдебно заседание по делото и преди подаване на молбата от 4.12.2020 г. от процесуалния представител на ответника. Задължение на процесуалния представител на страната е да се информира за необжалваемите актове на съда, по отношение на които няма задължение за връчването им (в тази връзка вж. и чл. 7, ал. 2 ГПК), както и за надлежно извършените в негово отсъствие процесуални действия.

По делото се установява, че ищецът е получател на пратка, изпратена от Нидерландия, с посочен от изпращача адрес на получаване: 1 Siyanie Street, BGR – 1137 Sofia, като този адрес е бил правилно отбелязан от първоначалния превозвач DPD (Nederland) B.V. От приложения документ разнос на пратка е видно, че ответникът, като оператор на пощенски услуги и последващ спедитор, е въвел адрес на получаване на пратката гр. София, ул. *****. Вследствие на погрешно въведения от ответника адрес на получаване, пратката е била пренасочена за доставка до адреса на получателя – ул. ***** гр. София, като доставката □ е била забавена. Ищецът е бил таксуван сумата от 6,95 лв. за пренасочване на пратката. Изложените дотук обстоятелства не се оспорват от ответника. Видно от представената по делото електронна кореспонденция между страните, ищецът е направил опит да извърши рекламация и е поискал възстановяване на сумата, която според него е била неправилно начислена, тъй като пренасочването се дължало на техническа грешка, допусната от служители на ответника, при отразяване на

адреса за доставка в България.

Фактическият състав на иска по чл. 55, ал. 1, изр. 1 ЗЗД изисква установяване на предаване, съответно получаване, на нещо при начална липса на основание. В случая не се спори, че ищецът е предал на ответника претендираната от него парична сума в размер от 6,95 лв., както и че ответникът я е получил. Спорно е дали е имало основание за получаването на сумата, като с отговора на исковата молба ответникът е въвел възражение, че е получил сумата на годно правно основание, съответно, че не дължи връщането □. Позовава се на чл. 37 от общите условия на „С.“ АД, съгласно които пренасочване на пратка към нов адрес се извършва след писмено разпореждане от страна на потребителя /подател или получател/, същото се счита за нова услуга и подлежи на отделно заплащане. Това възражение се поддържа с въззивната жалба. Същото е неоснователно. На първо място, по делото се установява, че адресът, на който пратката е следвало да бъде получена, е бил неправилно въведен от „С.“ АД, въпреки че изпращачът и първият превозвач са го отразили правилно. Следователно когато потребителят /получател е заявил получаване на пратката на адрес гр. София, ул. „*****“, същата не е била насочена към „нов“ адрес, а към правилния такъв – по същество е била отстранена допуснатата от ответника техническа грешка при отразяване на адреса за получаване на пратката. Поръчване на услугата пренасочване по смисъла на чл. 37 от общите условия би било налице, ако при коректно въведени данни потребителят беше пренасочил пратката към различен адрес от първоначално заявения, като настоящият случай не е такъв. Правилно в първоинстанционното решение е посочено, че в нарушение на чл. 365, ал. 1 ТЗ спедиторът превозвач не е изпълнил задължението си да спазва указанията на изпращача относно мястото на доставяне, както и че при хипотезата на множество спедитори при условията на чл. 363 ТЗ, ответникът е носител на всички права и задължения по договора за превоз и отговаря за неизпълнение. В случая неизпълнението се изразява в нарушението на задължението по чл. 365, ал. 1 ТЗ относно спазването на указанията на доверителя за адреса на получаване на пратката, като съгласно ал. 2 на същата разпоредба, ако спедиторът се отклони от указанията на доверителя, той отговаря за вредите, освен ако докаже, че те биха настъпили и ако би спазил указанията. Ето защо при наличие на неизпълнение на спедиционния договор, ответникът е длъжен за отстраняване на неизпълнението /доставяне на пратката до точния адрес/ за своя сметка, поради което заплатената от ищеца сума в тази връзка се явява дадена без основание.

На следващо място, в случая не се констатира наличие на облигационно правоотношение между страните, което да оправдае получаването на процесната сума от 6,95 лв. от страна на ответника, тъй като не са налице две насрещни съвпадащи по своето съдържание волеизявления относно сключването на договор за допълнителна услуга по чл. 37 от общите условия на ответника – ищецът не е заявявал извършването на тази допълнителна услуга, а е настоявал за отстраняване на допуснатата от спедитора неточност при изпълнението за негова сметка. Фактът, че сумата все пак е била заплатена от него, е обясним с обстоятелството, че заплащането □ е било поставено като условие за получаване на пратката от страна на спедитора.

Предвид установеното наличие на всички елементи от фактическия състав по чл. 55, ал. 1, пр. 1 ЗЗД, предявеният иск е основателен.

Основателен е и искът с правна квалификация чл. 49, във вр. с чл. 45, ал. 1 ЗЗД, до уважения от първоинстанционния съд размер от 100 лв.

От показанията на св. Р.Х.Т. се установява, че ищецът е търпял вреди както от закъснението на пратката, така и от отношението, демонстрирано от търговеца. От свидетелските показания става ясно, че ищецът е преживял стрес и разочарование, чувство за безсилие, особено предвид факта, че заплащането на сумата за допълнителната услуга по пренасочване на пратката е било поставено като условие за получаването ѝ. Ето защо искът по чл. 49, във вр. с чл. 45 ЗЗД е доказан по своето основание. Справедлив размер на обезщетението се явява сумата от 100 лв., както е приел и първоинстанционният съд. Въззивният съд споделя изложените в обжалваното решение мотиви относно характера и интензитета на претърпените вреди, както и обстоятелствата, които следва да се вземат предвид при определянето им – вида и характера на деянието, икономическите условия към момента на извършването им и др. Правилно в решението е отбелязано, че в случая и самото осъждане на ответника ще постигне ефекта на репарирание на вредите – самият ищец сочи, че иска справедливост от съда, за да преодолее възникналото в него усещане за безправие. Във насрещната въззивна жалба ищецът не е изтъкнал обстоятелства, които да не са били взети предвид от първоинстанционния съд при определяне на обезщетението, същевременно изтъкнатите такива не обуславят по-голям размер от присъдения, включително като се има предвид, че чл. 52 ЗЗД цели пълно обезщетяване на неимуществените вреди по възприетия от законодателя критерий „справедливост“, но не следва да се използва като средство за неоснователно обогатяване – в този смисъл решение № 139 от 09.10.2020 г. по гр. д. № 873/2020 г. на ВКС, IV г.о.

Предвид пълното съвпадане на изводите на въззивния съд с тези на първоинстанционния, обжалваното решение като правилно следва да бъде потвърдено.

Въззивникът „С.“ АД е претендирал разноски за производството – възнаграждение за изготвена въззивна жалба и представителство по делото в размер от 300 лв. Представена е фактура № 1097 от 19.02.2021 г., в която под т. 5 фигурира „завеждане и представителство по въззивна жалба срещу решението по гр.д.№ 18245/2020 г. на СРС, 50 състав“, като за тази услуга е начислена сумата от 300 лв. Същата е заплатена, видно от преводно нареждане от 19.02.2021 г., с което е заплатена сума в общ размер от 3240,00 лв. по няколко фактури, включително фактура № 1097. Ето защо реалното извършване на разноските е доказано, а възражението на ищеца в обратния смисъл е неоснователно. Същите обаче не следва да се присъждат, доколкото се претендират само за изготвяне на въззивна жалба и процесуално представителство по нея, а с оглед изхода на делото пред въззивния съд, и предвид неоснователността на въззивната жалба, депозирана от ответника, няма основание за ангажиране на отговорността на ищеца за разноските за изготвянето ѝ.

Ищецът претендира следните разноски: 50 лв. за заплатена по сметка на СГС

държавна такса; 750 лв. за адвокатски хонорар, от които 300 лв. за изготвяне на писмен отговор, 300 лв. за процесуално представителство и 150 лв. за изготвяне на насрещна въззивна жалба. Реалното извършване на разноските се доказва от представения по делото договор за правна защита и съдействие, съдържащ и разписка за платената сума, както и от преводно нареждане за платена по сметка на СГС държавна такса в размер от 25 лв. От ответника въззивник не е направено възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение. Държавната такса е заплатена от ищеца за разглеждане на насрещната въззивна жалба, като предвид нейната неоснователност, отговорността на ответника за разноси не следва да се ангажира. Същото се отнася и до адвокатското възнаграждение, заплатено за изготвяне на насрещната въззивна жалба. Същевременно е уговорено възнаграждение за изготвяне на писмения отговор и за процесуално представителство по делото. Предвид изхода на спора пред въззивния съд, дължимо е изцяло възнаграждението за изготвяне на писмения отговор на първоначалната въззивна жалба. Доколкото процесуално представителство в откритото съдебно заседание е осъществявано и по първоначалната и по насрещната въззивна жалба, разноските за него следва да бъдат определени при съобразяване с обжалваемия интерес за ищеца – 400 лв. + 6,95 лв., като съобразно постигнатия резултат – отхвърляне на първоначалната въззивна жалба, но и отхвърляне на насрещната, дължима е сума в размер от 5,12 лв.

Така мотивиран, Софийски градски съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № № 20038887 от 10.02.2021 г. по гр.д. № 18245/2020 г. на Софийски районен съд, I г.о., 50 състав, поправено с решение № 20125335 от 27.05.2021 г.

ОСЪЖДА „С.“ АД, с ЕИК: *****, да заплати на Т. Р. К., с ЕГН: *****, сумата от 305,12 лв., представляваща съдебни разноси, дължими съобразно изхода на делото пред въззивната инстанция.

Решението е окончателно и не подлежи на обжалване по аргумент от чл. 280, ал. 3, т. 1 ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____